

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.
Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchényi-utca, Medgyesi-ház, 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchényi-utca 1761. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Debreczen vasárnapja.

Debreczen, márczius 13.

Tegnap ismét valódi nagyvárosi vasárnapot látott Debreczen városa, mert — hozzávéve a szombaton tartott mozzanatok — közéletének oly élénk és nagyfontosságú nyilatkozásai merültek fel, amelyek a város társadalmi életét a legfejlettebbnek és sokoldalúságában is gazdagnak tüntették fel.

Szellemi életének élőkéltségéről tesz tanúságot a Csokonai-kör választmányának ülése, melyen a Jókai Mór jubileumának előkészületei kezdetüket vették. A jubileum debreczeni részének megülsére lapunk adta meg az impulzust s már is érdekes a nevezett választmány üléséből Jókai Mór díszpolgárrá való megválasztásának fölvetett eszméje. Puky Gyula, kir. táblai elnök, Széll Farkas, kir. táblai tanácselnök és Vértesi Arnold, a Csokonai-kör elnökének részvétele a kezdeményben már is súlyt kölcsönöz a tervezett ünnepély eszméjének.

Debreczen közgazdasági életének kiválóságáról tanuskodnak a Közgazdasági bank, városunk ez ifjúsága mellett is nagyfontosságú részvénytársaságának s a hatalmas üzleti góczpontot képező „István-gőzmalom r-társulat” közgyűlései. Tegnap tartották üléseiket több utcán a kertgazdák is.

Egyleti életünk, szombaton az orvosgyógyyszerész egyesület, tegnap az Iparos-kör közgyűlésével, a Gönczy-egyesület pedig tartalmas felolvasó-üléssel, a magán-tisztviselő-k alakuló gyűlésével mutatta meg előhaladott színvonalát; vallási életünk bensőségéről pedig K. Tóth Kálmán, a hírneves író és ev. ref. hitészónok tegnapi nagy és élőkélő közönsége által meghallgatott, nagytemplomi fényes szónoklatában kultivált.

Mindezekhez járult Ujházi Ede, a nemzeti színház legelső művészeinek, városunk szülöttének újabb két-napi vendégszereplése a helybeli színházban, ugyszintén — hogy mind ez életerővel lüktető közélet komoly színei mellől ne hiányozzék a vigasság rózsás színe

sem, — az „Arany Biká”-ban megtartott menecske-picknick, mely városunk élőkélő köreit, hölgyvilágunk koszorujának díszét egyesíté magában.

Amit legelső helyen kellett volna említenünk: a szabadelvűpárt is életjelt adott magáról, amennyiben I. kerületi választópolgársága tegnap tartotta alakulását. — Elsőrendű mozgalom most minden, ami a szabadelvűeszmé életéhez tartozik, „midőn a szabadelvűség ellenei sorakoznak minden vonalon.

Mind e mozzanatokra vonatkozó tudósításaink, abban a sorrendben, amint lapunkhoz beérkeztek, részint a megfelelő rovatokban, részint itt következnek.

I.

Szabadelvűpárt szervezkedése.

(Az I. v. kerületben.)

Az első választókerület szabadelvűpárti választói tegnap tartották kerületi szervezkedő gyűlésüket Geresi Kálmán kerületi elnök vezetése alatt, Arany Bika sz. kisebb éttermében. A választók szép számmal gyűltek össze. Először a Péterfi-utcai polgárság gyűlésezett; utcai elnökké megválasztott dr. Nagy Lajos ügyvéd; intéző bizottsági taggá: Joó István tanítóképezdei igazgató; jegyzökké: Simonffy István ügyvéd, Kovács Sándor kórh. gondn., Tóth Sándor rendőr fogalmazó és Dávidházy Kálmán.

A csapó-utcai választópolgárok fél órával később tartott gyűlés után közfelkiáltással utcai elnökké megválasztották Kovács Lajos tanítóképezdei tanárt, intéző bizottsági taggá: Nagy Ferencz bankigazgató, jegyzökké dr. Orbán József ügyvédet és dr. Bruckner Ernő orvost. Mindkét utca részére huszhusz bizalmi férfit is választottak.

II.

Jókai jubileum Debreczenben.

— A Csokonai kör választmányi ülése. —

Jókai Mór 50 éves jubileumának tárgyában „A Csokonai kör” választmányi ülést tartott tegnapelőtt szombaton délután 5 órakor.

Jelen voltak Vértesi Arnold elnöklete alatt: Komlóssy Arthur, Geresy Kálmán alelnökök, dr. Bakonyi Samu főtitkár, dr. Tüdős J. jegyző, Puky Gyula, Széll Farkas, Csanak József, Könyves Tóth Kálmán, Márk Endre, Tóth Béla gyógyszerész, Zöld Mihály, Joó István, dr. Öreg János, Dóczy Imre, dr. Szántó Sámuel rendes tagok.

Előnk a gyűlés megnyitása után magas színvonalu beszédben figyelmezteti a választmányt élő legaagyobb magyar írónk: Jókai M. ez évben megtartandó 50 éves jubiláris ünnepére, melynek megülsére a fő és székvárosban messzeterjedő mozgalom indul meg, sőt az ország-szerte való megünneplés küszöbén áll. E mozgalomtól Debreczen nem maradhat távol. Legilletékesebbnek a kezdeményezésre a Csokonai-kört tartja, mely az itteni összes társadalmi körök bevonásával a chablontól eltérőleg méltó ünnepet rendezhetné.

K. Tóth Kálmán elileg elfogadja az elnöki előterjesztést; a kiviteli módozatok tekintetében szűkebb bizottság kiküldését indítványozza, valamint a fővárosi rendezőséggel való érintkezésbe lépést.

Márk E. a részletek nüanszirozását időelőttinek látja; az elnök elveket enunziált, azokat magáévá teszi. A részletek megállapítását szerinte csak a rendezésbe bevonandó körök és factorokkal együttesen lehet és kell eszközölni. Bizottságot ő is szükségesnek tart.

Dr. Bakonyi Samu sem akar elébe vágni a részletezéssel, mely a szűkebb bizottságot feleslegessé tehetné könnyen, hanem Jókainak a város díszpolgárává leendő választása iránti indítványt tevést, ohajjandónak tartja.

Geresi Kálmán, Csanak József, Komlóssy Arthur és dr. Szántó Sámuel váltagok hozzászólása után általánosságban elfogadtatt a jubileum eszméje; a kivitel kezdeményezéseként pedig egy szűkebb bizottság kiküldése határozatott el, mely a részletes program tervezete elkészítésével bizatnék meg.

Tartalmas vita indult meg aztán a felett, hogy a javaslattevő bizottság előbb a választmány elé — avagy pedig közvetlenül az ünnep rendező nagy bizottság elé terjeszse-e javaslatát? A vitában részt vettek K. Tóth Kálmán, Joó István, dr. Tüdős János, Puky Gyula, Márk Endre s végeredményben elhatározatott, hogy előbb a választmány elé terjeszti s itteni letárgyása után lesznek az egyes bevonandó társadalmi körök felkérendők a nagy bizottság megalakítására.

Fölvettett ezen kívül egy „Diszlap” kiadás eszméje is, mely a Vértesi Arnold szerkesztésében jelennék meg. Ide vonatkozó határozat hozatal a részletek feletti tárgyalások el-sejére halasztatott el.

Végül a szűkebb bizottság megválasztására került a sor. Beválasztattak a bizottságba: Vértesi Arnold, Komlóssy Arthur, Geresi Kálmán, Márk Endre, dr. Tüdős János és dr. Bakonyi Samu. Ezek együttes feladatát fogja képezni tehát a minden jel szerint fényesnek, magasztosnak s a nagy írőhoz méltó ünnepség programjának előzetes megállapítása.

Ezek voltak kiemelkedőbb mozzanatai az ülésnek; melyeken kívül mellékesen szóba került Jókai Mór mellszobrának elkészítettése, nem különben a szabadsban való ünneplés, mi tagadhatatlanul szélesebb alapra fektetné a program berendezését, mint egy zárt szobai jubileum.

III.

Közgazdasági bank részvénytársaság.

A közgazdasági bank részvénytársaság, eme legújabb s tevékeny pénzügyi intézet, tegnap tartotta alakulása után első évi rendes közgyűlését, dr. Király Ferencz országgy. képviselő elnöke alatt, aki megnyitó beszédében szólt a kezdet nehézségeiről, melyekkel az ifjú intézetnek is meg kellett küzdenie s azon törekvésekről, amelyeket az igazgatóság az intézet céljainak megfelelőleg fejtett ki.

A gyűlésen 29 részvényes volt jelen. (közöttük Münnich Aurél orsz. képviselő, --) 583 részvényes.

A jegyzőkönyvet dr. Holländer Dezső jogtanácsos vezette; a hitelesítésre és a szavazatok összeszámlálására dr. Szikszai Szabó József és Bay István lérettek fel.

Az évi jelentés és a mérleg felolvasottak tekintetét.

A jelentés annak felelítése után, hogy a pénzügyvilágban megfelelő pozíció kivívása sok nehézséggel és anyagi áldozatokkal járt, főként az első félévben, örövendve konstatálja, hogy a közönség tömeges bizalommal fordul már is az intézet felé s széles üzletkörre terjeszthette ki működését a bank; a pénz piaccs mindenütt előzékenységet és jóindulatot mutatott iránta. Ezek a jövő fejlődés alapjának számottevő tényezői.

Az igazgatóság több rendbeli ipari s ehhez rokon vállalatot kezdeményezett, vagy részt vett mások által kezdeményezett közgazdasági mozgalmakban. Több vállalat létesítése előkészítés alatt áll. Közreműködött a „Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság” megalapításában. Kisebb összegű részesedést nyert a magyar fegyvergyár átvételére alakult syndikátusban és 100000 korona részesedést az állami nagy konverzió műveletekben.

Ezen utóbb felsorolt üzletek lebonyolításából várható haszon még nem szerepelhet az előterjesztett mérlegben. E. évi január 1-jével átvette a bank a triezsti általános biztosító társaság debreczeni főigynökségét. Ezen kívül tevékenysége kiterjedt a rendes bank és váltó üzlet minden ágára.

(Az egyes üzletágak forgalmát lapunk szombati számában közöltük.) Igen kedvezőleg alakult a giró forgalom, melynek összege már az első évben 3.335.970 frtra megy. A debreczeni piacot tavaly érzékenyen sújtó csőd esetek a banknak is 7400 frt. követelését tették kétesé, aminek fedezésére a veszteség tartalék kiegészítésére fordított 3500 frt leírását hozta javaslatba az igazgatóság.

Ennek bevonásával a tiszta nyereség 10581 frt 26 kr., melyből a szabályszerű levonások után rendelkezésre maradó 8465 frtból a részvénytöke 4 %-os kamatozásának megfelelő 8000 frt kiosztását javasolja az igazgatóság. Az osztalék 4 frttal apr. 1-től fizetendő ki.

Ezen javaslatba az igazgatóság bizottság is hozzájárult.

Dr. Szikszai Szabó Józsefnek figyelmét nagyon lekötötte az a 7400 frt kétes követelés. Ohajtja, hogy jövőre az igazgatóság nagyobb óvatossággal és szigorúsággal járjon el a váltó bírálatoknál és hogy az igazgatótanácsnak egy tagja mindig jelen legyen. A 8000 frt osztalékkal szemben a 13000 frtot tévő rezsit is tulmagasnak tartja. Egyébiránt nem akar támadni, csak jóindulatból szólalt fel, s a részvényesek vele együtt megvannak győződve, hogy az igazgatóság mindent elkövet az intézet érdekében.

Dr. Király Ferencz kijelenti, hogy az igazgatóság óvatosan igyekszik eljárni és a takarékosságot szem előtt tartja.

A közgyűlés ezután az igazgatóság javaslatát elfogadta s a felmentvényt megadta.

A választások következőleg ejtettek meg. Igazgatósági tag: Erber Vilmos. Igazgató tanács tagjaul: Fürst Ödön. Felügyelő bizottsági tagok: Steinfeld Mihály, Györfly Aladár, Engel Sándor, póttag: dr. Márton Kálmán.

IV.

„István” gőzmalom társulat.

Debreczen legrégibb és legnagyobb iparvállalata: az „István” gőzmalom társulat évi rendes közgyűlése tegnap a részvényesek élénk érdeklődése mellett folyt le. Az igazgatóság a malom-ipar mult évi kedvezőtlen viszonyai mellett is olyan eredménnyel számolt be, amely, noha mögötte marad is az előző éviékné, a mikor 15—20 frt osztalék volt fizetendő, — még mindig első helyet biztosít az „István” malomnak hasonló vállalatok között. Történt ugyan kísérlet a közgyűlésen az iránt, hogy a malom részvényei piacci értékének megfelelő 5-% osztalék fizetessék az osztalék tartalék alap igénybevételével; — ez az indítvány azonban az igazgatóság s különösen Mayer Emil igazgató indokolt előterjesztése folytán nem fogadtatott el. — Hanem az osztalék 12 frtban állapított meg, ami a 100 frt névértékű részvényesek 12%-ának felel meg.

A közgyűlés lefolyásáról adjuk a következő tudósítást.

Sesztina Lajos elnök 1/4 11 órakor nyitja meg a közgyűlést, üdvözölve a szép számmal megjelent részvényeseket s konstatálva a gyűlés határozat képeességét. A jegyzőkönyv vezetésére fölkéri dr. Irinyi Istvánt, a hitelesítésre és a szavazatok összeszámlálására Ormódi Lajos, Koszorus Lajos és dr. Kemény Mór részvényeseket.

Az igazgatóság és a felügyelőség 1892. évi jelentését, valamint a mérleget, azok kinyomatva s előre szétosztva lévén, — a közgyűlés felolvasottak tekintetét.

A jelentést, zárszámadást és mérleget az alábbiakban ösmertetjük röviden:

A magyar malom ipar a mult évben sok kedvezőtlen viszonytal volt kénytelen megküzdeni. Ezen kedvezőtlen viszonyok kutterfórása az 1891. év második felében idokolatlanul felhajtotta s az 1892. év elején is részben fenntartott magas buzaárakban található meg, melyek lehetetlenné tették a kiviteli üzlet fenntartását és a gyártmányoknak haszonnal értékesítését, — továbbá Amerika r. ndkivüli bőtermése folytán bekövetkezett árhanysatlásban. A buzaárak és gyártmányoknak ilyen rohamos és jelentékeny árcsökkenése — öt hónap alatt a buzánál 4 frt, a lisztnél 6—7 frt volt métermázsánként a hanyatlás — a lehető legóvatosabb eljárás és üzem megszorítás mellett is az első félévben érzékeny és kikerülhetetlen veszteségeket okozott. A második félévben a kielégítő buzatermés ugyan kedvezőbb fordulatot eredményezett, s megszüntette a nyers termény és a gyártmányok árai között hónapokon keresztül fennállott aránytalanságot, — ekkor azonban az István malomra nézve az a szintén kedvezőtlen helyzet állott elő, hogy a Duna-Tisza mentén fekvő malmokkal szemben, melyek előnyösen juthattak az olcsó oláh és szerb buzához, földrajzi fekvésénél fogva csak a kitünő minőségű, de mintegy másfél forinttal drágább hazai buzából örölhetett, még pedig nov. és decz. hónapokban az őrlési nyereség feláldozásával.

Mindezek dacára, — figyelembe véve a többi vidéki és a fővárosi malmok 1892. évi haszoneredményét, — a közgyűlés rendelkezése alá bocsátott nyereség az adott viszonyok között teljesen kiegyítőnek tekinthető.

Az 54.445 frt 31 krt tevő nyereség felosztására nézve kellően megokolva következő javaslatot terjeszti közgyűlés elé az igazgatóság:

44.424 frt fordítottassék osztalék fizetésre, mely esetben minden 100 frtos névértékű részvényre 12 frt osztalék volna fizetendő.

3.000 frt csatoltassék a tartalék tőkéhez, mi által a társulat tartalék tőkéje 540.400 frtra emeltetnék.

2.000 frtot javasolunk a kétes követelések tartaléka javadalmazására fordítani, mi által ezen alap 35.000 frtra emeltetnék.

2.820 frt 27 kr. csatoltassék a hivatalo-

kok nyugdíj alapjához, mi által ezen alap 24.000 frtra egészítették ki.

1.000 frt fizetessék az 1890. évi márczius 1-én tartott közgyűlési határozata értelmében a helybeli kereskedelmi akadémia építési alapjára mint 3-ik részletfizetés.

900 frt osztassék ki jótékony czélokra, végre

301 frt 04 kr. kr vitessék előre az 1893. év javára.

Az osztalék pedig a 22. számú szelvény beszolgáltatása mellett márcz. 20-tól kezdve a társulat saját és a debr. ipar és kereskedelmi bank pénztáránál fizetessék ki.

Jelenti továbbá az igazgatóság, hogy az 1891-ben leégett raktár helyett ugyanazon évben felépült új három emeletes raktár belső gépezeti berendezése teljesen befejeztetett az értékcsökkenések tartalékából fedezve. A malom 12 hódra terjedő telke részint kőfallal részint deszka kerítéssel körülkerített s az egész telep vízvezetékekkel akként láttatott, hogy a két malom és a raktár minden egyes padja vízzel elárasztható. A villamvilágításhoz két újabb szerkezetű DYNAMO gép szereltetett be. Ezen új befektetésekből a kellő leírások a nyereség és veszteség rovására eszközöltettek.

A zárszámadások szerint a malom mult évi nyeresége 2257 frt előző évi nyereség maradványával és 429 frt vegyes jövedelemmel együtt 350.142 frt 36 kr.

Ezzel szemben: az értékcsökkenések tartalékalapja részére leírásba hozott 30242 frt, kétes és behajthatatlan követelésekért 8454 frt, adó 19683 frt, tüzkár elleni biztosítás 12365 frt, üzleti és igazgatási költségek 222.063 frt, jutalékok 2.887 frt, 1891 évi nyereség maradvék 2257 frt, 1892 évi tiszta nyereség 52187 forint.

A mérlegben a vagyon következő főbb összegekkel szerepel:

telek és épületek, felszerelési gépezet 635425.37 eszközök, villamvilágítás, vízvezeték: 30066.50 zsák, — kőszén, — tüzfifa készlet 35285.03 buza, őrlemény, cselekvő váltók, követelések, készpénz, értékpapírok 556 056.62 adósk tartozásai 236771.78, — összesen 1,498.787.09 frt. A teher főbb tételei: részvénytöke: 370.200, tartalék 537400, osztaléktartalék 74040, kétes követelések tartaléka 33000, értékcsökkenések 78737.21, nyugdíj és segélyalap 23514.57, bizonyosok biztosítéka, szenv-dő váltók és folyó számla tartozások 327 450, nyereség 54445 frt, összesen 1,498.787 frt 09 kr.

A felügyelő bizottság mindenben osztja az igazgatóság előterjesztéseit és a felmentvényt megadását javasolja.

Ezen előterjesztésekhez dr. Medve Kálmán részvényes szólott legelőször. Általánosságban takarékosságot ajánl az igazgatóságnak. Az osztalékot pedig részvényenként 3 frttal kívánja emelni — 15 frtra, az osztaléktartalék igénybevételével. Ez — ugymond — több részvényesnek az óhajtása. — már csak azért is, mivel 15 frt osztalék felelne meg a részvények 280—290 forint valódi értékének 5% kamatozással.

Sesztina Lajos különféle észrevételeket tesz az osztalék indítványozott fölemelésére vonatkozólag. Ezuttal nem tartja indokoltnak, hogy az osztalék tartalék alaphoz nyuljon a társulat.

Az igazgatóság által javasolt osztaléka tavalyi nehéz viszonyok, a súlyos verseny között egészen kielégítő, különben is egy iparvállalat jövedelmezősége, mely sokféle külfolyástól függ, mindig problematikus. Hogy az István malom tartalékja 1876 óta 160000 frtról 540000 frtra emelkedett, az annak a következetesen megtartott számitó elvnek tulajdonítható, hogy a jó gazda a jövőre is mindig gondol. Az igazgatóság ragaszkodni kíván ehhez most, is ezután is. Figyelembe kell venni azt is, hogy a malom még nincsen abban a helyzetben, hogy a saját pénzével dolgozhassék s rendszeren 3—4—5 száz ezer frtos kölcsönökhöz kénytelen folyamodni. A malom hitelét pedig csak emeli a pénzpiacczon az, ha minél magassabb tartaléktőkékkel rendelkezik.

M a y e E m i l példák a t hoz tel a különböző budapesti és vidéki híre sebb malmok mult évi üzlet eredményéről, melyek megvilágosítják, mennyire kielégítő ezekhez viszonyítva az „István“ malom nyeresége.

Ezen adatok szerint a mult évről csak két budapesti malom fizetett a debreczeni malom osztalékánál magasabb osztalékot. — A többiek ugy Budapestben, mint a vidéken, ennél kevesebbet; sőt vannak, amelyek tetemes veszteséggel dolgoztak.

Nem látja tehát szükségét, miért brilliroz on az István malom 15% osztalékkal? Különben is az osztalék tartalék alap nem is ilyen esetekre van teremtve, hanem olyanokra, mikor semmi nyereség nincs. (Helyeslés)

Dr. **M e d v e K á l m á n** fenntartja az osztaléka nézve tett indítványát, — a közgyűlés azonban **M a y e r E m i l** felszólalása után elfogadta az igazgatóság előterjesztését és a fölmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőségnek megadta.

Ezután dr. **I r i n y i I s t v á n** jogtanácsos bemutatja az igazgatóság jelentését az alapszabályok módosításáról, melyet a közgyűlés a mult évi novemberben eszközölt.

A törvényszék **T h a m á s s y B é l a** és társai felebbezése folytán az igazgatónak 6-ról 8-ra szaporítását, melyet a közgyűlés annak idején 550 szavazattal határozott el. 528 ellen megsemmisítette; az igazgatósági jutaléka nézve pedig — amelyet a novemberi közgyűlés 4%-ról 5%-ra emelt föl, azt határozta, hogy azt egy ad hoc összehívandó rendkívüli közgyűlésen az igazgatósági tagok számára arányosítva újból állapítsák meg a részvényesek. — Az igazgatóság azonban a törvényszéki határozat megsemmisítő részét nem appellálta meg, sem a rendkívüli közgyűlést nem hívta össze, hanem önként belenyugodott a régi alapszabályokban megállapított jutalékba.

Ennélfogva most azt javasolta a közgyűlésnek, hogy az alapszabályoknak az igazgatóság számára és jutalékára vonatkozó részét a régi alapszabályok értelmében illessze be a módosított alapszabályok szövegébe.

A közgyűlés ezt a javaslatot dr. **M e d v e K á l m á n**, **K o m l ó s s y A r t h u r** **M a y e r E m i l** és **S e s z t i n a L a j o s** felszólalása után elfogadta s elhatározta, hogy az új alapszabályok 1893. jan. 1-től kezdve legyenek érvényben, azok kinyomassanak, az új alapszabályok szerint választandó felügyelőségi póttagok pedig csak a jövő évi rendes közgyűlésen választassanak meg.

Ezután az igazgatóságból sor szerint kilépett **N e m e s K á l m á n** 720 és **S z a b ó K á l m á n** 837 szavazattal újból megválasztották. **B e r g e r H e n r i k** kapott 547, **S c h m i d A g o s t o n** 308 szavazatot.

A közgyűlésen 99 részvényes volt jelen 2111 részvényt képviseltek 1239 szavazattal. A közgyűlés 1/2 órákor véget ért.

V.

Egyházi szónoklat a polgári házasságról.

Debreczen, márczius 13.

K. Tóth Kálmán nem csupán kiváló író, de a hazai ev. ref. egyház egyik legkiválóbb szónoka. Tegnap a nagy templomban szónoklatot tartott, a melyben érintette, a most szönyegen forgó egyházpolitikai kérdéseket, s melyben a nélkül, hogy más hitfelekezetek hittelevit sértette volna kifejtette egyházának ezekkel szemben elfoglalt álláspontját.

Mint aktuális jellegű szónoki műről, e kiváló egyház-férfiú tegnapi szónoklatáról megemlékszünk lapunkban, a mint már volt alkalmunk méltatni más hitfelekezetek első rangú szónokainak magvas beszédeit.

Megemlítjük hogy a szónoklatot rendkívül előkelő közönség hallgatta, a melynek sorában jelen voltak a többi között: **P u k y G y u l a** kir. táblai elnök, **S z é l l F a r k a s t.** elnök

és több kir. több táblai bíró, **I g y á r t ó S á n d o r** kir. törvényszéki elnök, **E ö t v ö s K. Lajos** kir. tanfelügyelő, **M á r k E n d r e**, több tanár, **M é s z á r o s J ó z s e f** és még számosan. A beszéd alapigéje a következő volt: „M i n d e n e m b e r a m a g a é l e l m e f e l ö l b i z o n y o s l e g y e n.“ (Róm., 14. 5.) Rövid tartalmát gyorsirású jegyzetek alapján itt közöljük:

Pál apostol idejében vitatkoztak már a felöl, mit egyenek, vagy miből tartózkodjanak az emberek. Az egyik a növényt ajánlotta, a másik nem volt válogatós az eledeiben és ezek egymással folyvást torzalkodtak. Az apostol így igyekszik kibékíteni a versengőket, „M i n d e n e m b e r a m a g a é l e l m e f e l ö l b i z o n y o s l e g y e n.“ Ilyenformán van ez a lelki világban is. A Krisztus egyháza több felekezetre oszlott, egyöntetűséget még a vallásban sem követelhetünk. Azonban az erőszakos papi hatalom mindent elkövetett, hogy egy akolba térítse az embereket.

Ezt az igát lerázták lelkökről a hitszabadság bajnokai. Azonban ez a hatalom most már csak konkolyt hint, hogy veszélybe döntse a hazát s egymás ellen ingerelje a felekezeteket. Eszköze a vakbuzgóság, az a mitől minden felekezet tagjának óvakodni kell. E vakbuzgóságról tárgya t. — Könyves Tóth Kálmán kimutatván, hogy e szellemi szörnyeteg csak a vallás külső jellegét hordja magán mi miatt sokan még a vallást is meggyűlölik. Természetes az, hogy a vallásnak különböző formái legyenek, kövesse mindenki szabadon a maga hajlamát, de vészthozó az, ha feltámad a vakbuzgóság s elítél mindenkit, a ki másképp hisz. Magának követel minden előjogot, pedig szépen megférhetnének egymás mellett; a gazdag, a hatalmas, ott a fényes paótában, birtokában hatalmasnak vagyonnak, tekintélynek uszván fényben, pompában, miért irigykedik **N á b o t r a**, kívánva annak kicsiny szőlőjét s egyetlen báránkját.

Mindent a vakbuzgóság ösztönzi. Előmozdítja a vakbuzgóságot a ferde nevelési irányt. Mikor a gyermekeket már az iskolában úgy nevelik, hogy eretneknek tartson minden más hitfelekezetét. Továbbá a hatalom tudata, hogy az ő egyházuk nagyobb, fényesebb, a többi nem is egyház, csak felekezet. Pajjai csak pástorok. Továbbá a tudatlanság, mert ezek között akad legtöbb vakbuzgó, egyoldalú ember, a ki nem láthatja tisztán az igazságot.

Feltegeti ezután a vakbuzgóság szomorú következményeit, mely egyes hitelvekért, vagy külsőségeikért, a haza testvér-gyermekei között szítja a háborúság tüzt. Rettenetesebb ez az árvíznel, a tüznél. Akadályozza a vakbuzgóság az igazi anyaszentegyház győzedelmét, mert az erősebb elnyomja a gyengébbet. N m terjeszti az igazi világozást, csakis a visszavonás üszkét hinti el.

Mindnyájan könnyebben kibékülhetnénk, ha nem a felett versengenénk. a miben egymástól eltérünk, de abban működneink közre, a miben egymással, meggyeünk és ez az egyetemes felebaráti szeretet. Itt kell egymással minnyájánknak kezét fogni. Mit követel a haza jövője, boldogsága? Nem villongást egyik hit-eivek felett, melyeket az állam ugy sem támad meg, mint pl. az annyira bonyolult **h á m a s s á g i** jog régen óhajtott rendezésének kérdése; nem villogott, de kölcsönös megegyeztet, hogy ez erősebb ne nyomja a gyengébbet.

Közéledik ezredéves ünnepünk. Vajha békenek és szeretetnek lelke hatná át a testvér egyházakat, azoknak felvilágosodott gyermekeit hogy egymásnak testvéri jobbot nyújtva, szünnék meg az áldatlan viszály, szé pülne békében a magyar Sion!

VI.

Felolvasások a Gönczy-egyesületben.

— Női ipar iskola. Iskolai színjátékok. —

Élvezetes felolvasásban részesítette a Gönczy egyesület debreczeni köre tegnap délután a városháza nagytermében összegyűlt, tulnyomólag hölgyekből álló diszes közönséget, melynek sorai között sok volt a fiatal leány — a női ke-

reskedelmi tanfolyam hallgatói — meg a tanítónő. Jelen volt Veressné Szathmáry Teréz urnő, a jótévéző nőegylet elnöke.

Először **Z a l a i M á r k** tanár, a gyakorlati nőnevelés e lelkes bajnoka tartott felolvasást a női ipar iskolák szükséges voltáról.

E fontos kérdés részletezésébe ezuttal nem bocsátkozott, de csak érintette azon pontokat, amelyek körül fejtegetéseit későbbi alkalommal füzni fogja. Ismertette a mintaszerű rajlingi női ipar iskola keletkezésének történetét. Erdekesen tárta fel, hogy a mai világban, a művelt középosztály leányaira nézve csak a gyakorlati nőnevelésnek, van létjoga; olyan nőnevelésnek, mely a 14—18 éves leányokat megtanítja varni, himezni, kötni, rajzolni, a női kezek ügyességében rejlő gazdag tőkét értékesíti s képessé teszi a nőt, hogy megélhetését könnyítse, sőt szükség esetén pusztán keze ügyességével is megszerezhesse kenyerét. Czafolja azt a nézetet, mintha a női ipar nem fizetné ki magát. Hiszen hány millió frt értékű olyan tárgyat vásárolunk évente a kereskedésekben, a melyeknek becset a női kéz ügyessége, izlése adja meg. Leikes szavakban hívja fel végül a társadalmat. főként pedig a nőegyletet, hogy serdülő leányok számára női ipariskolát létesítsen: ez által a szorgalomnak, jó izlésnek, serény munkának templomot építsen. Eljenzés és taps jutalmazta a derek felolvasást.

A második felolvasó **E ö t v ö s K á r o l y** **Lajos** kir. tanfelügyelő volt aki az iskolai színjátékoknak különösen történeti fejlődéséről sorolt fel érdekes adatokat. Előadásával mintegy bevezetni kívánta ezen pedagógiai szempontból komoly megfontolást érdemlő kérdés megoldását, amelyre 10 arany pályadíjat fog kitűzni a Gönczy egyesület. Az előadó kimutatta, hogy az iskolai színjátékokat a reformátusok alkalmazták először általánosan a nevelés hathatós eszközüül s azok **S t ö c k l L é n á r d**, **H o n t e r J á n o s** Sztárai **M i t á l y** által tétfoglaltak a magyarországi prot. iskolákban. Következettini lehet, hogy Debreczenben is előfordultak. A jörszuita „ratio stadium“ nem egyéb, mint szerencsés kézzel tovább fejlesztése az eddig protestánsok által alkalmazott iskolai színjátékoknak, amelyeket azután később ugy a protestánsok, mint egyéb iskola-fenntartók elhanyagoltak. De már **P é c z e l y 1780**-ban ajánlotta azoknak behozatalát. Megérdemlik ma is, hogy eldöntessék, — mimódon illeszthetők be mai tanítási rendszerünkbe. A hazafias történeti tanításnál, mivel megjelenítik a multat, — mindenesetre kitűnő szerep vár rájuk. Közledek a millenium is. Az iskolás gyermekekre és ezek közvetítésével a népre a hazai történeti tárgyú iskolai előadások nagy hatást gyakorolnának, mert táplálnák a nemzeti tudatot s megértetnék a néppel — mi jelentősége van a milleniumnak. **E ö t v ö s K á r o l y Lajos** az előadást egy a Rákóczi korszakból merített tárgyú ügyes iskolai szindarab felolvasásával rekesztette be. Öt is zajosan éljeneztek és tapsoltak.

A közönségnek és a felolvasóknak **K o v á c s Lajos** tanár-elnök mondott köszönetet.

VII.

Ujházi Ede vendégszerelése

Ujházi Ede a legnagyobb mérvben lekötelezte a színház-látogató közönséget, a midőn — élénken nyilvánuló közóhaja — ismét visszatért szülővárosába, s két estén át gyönyörködtetett páratlan művészetével. Ezuttal az **u n. j a r g o n - k ö m i k u** mély készletét tárta élénk s három különböző genret, legmélyebb jellemvonásaiban eltalált faj-typust mutatott be. Első este, szombaton, **V a h o t Imre** „Országgyűlési szállás“-ában a pompás pozsonyi **B u r g e r - a l a k o t**, a „**B o r s s z e m J a n k o**“ **K r u x e l h u b e r é n e k** e felszázados előképét mutatta be, de a németes magyarságu beszéden kívül jóízű humor s beljebben eső jellemvonásokat is tüntetett fel. Milyen jó csapáson is haladott a régi magyar vigjáték, **K i s t a l u d y K á r o l y** ugy, mint követői: körülöttünk élő alakokat, hazai éle-

tet ölelt fel keretébe, míg a modern vigjáték francia eszmekört és jelleget majmol, vagy legföljebb a fővárosnak éppen nem magyaros áhangján beszél! Vahot vigjátéka után az „Ibolyafaló“ altisztjét mutatta be Ujházi. A német vigjátékba itt a művész ösmert hazai alakot: tótos beszédű altisztet csempész be, a kit annyi, saját kedélyéből fakadó tréfával s annyi, a saját készletéből származó jellemvonással staffiroz ki Ujházi, hogy méltán szereti: elővenni és el-eljászani. Falrengető kacaj kísérté a pompás bohóságot. Tegnap este a harmadik genre: a c z i g á n y következett. Sziglieti elérülhetlen „Czigány“-nak összes népsziműveink e legdrámaibb, csakugyan tragikai hatásu, trefás és megható részletekben gazdag példányának czimszerepét játszotta el. Könnyet és kacaját varázsolt elő oly biztonsággal, mint a bűvész csempészi zsebünkbe az aranyórát. A valódi művészet aranyóráján valóban a délpontot mutatja most az ő képességének mutatója. Mindkét este zsufolt ház tapsolta és hívta Ujházyt.

*
A második est, a „Czigány“ tegnapi előadásának szereplői közül különösen kiemeljük A n g y a l I k á t, bensőségteljes, drámai játékkal, R. R é t i Laurát szép énekével, a férfiak közül H u n y a d y t azért is, mert férfias és igazságtól áthatott játékot produkált és mert meglepő szépen énekelt. Különösen tetszett „Vagyok olyan legény, mint te“ kezdetű dala. — (m. n.)

VIII.

Az iparos kör közgyűlése.

Az iparos kör a debreczeni iparos osztály szellemi életének gócpontja, annyi üdvös eszme közérdekű terv tápláló forrása — szintén tegnap tartotta évi rendes közgyűlését, melynek lefolyásáról tudósítónk következőkben számol be.

Serli Ede elnök szép beszéddel megnyitván a gyűlést, örömeinek ad kifejezést a tagok szép számmal való megjelenése felett s mielőtt az évi jelentést előterjesztené, nem mulaszthatja el megköszönni a bizalmat, melyet hosszas elnöksége alatt iránta tanúsítottak. Megvallja, hogy ily fontos álláshoz sok idő és lelkiismeretes munka szükséges, s ő a maga részéről oda törekszik, hogy vállalt feladatának töle telhetőleg eleget tehessen. Kéri a tagokat is a szoros összetartásra és a kör iránti érdeklődésre s hassanak oda vállaltatva, hogy a tagok száma gyarapíttassék, s az egyesítési bevételei szaporodjanak.

Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után Szepes Gyusztáv alelnök felolvassa a múlt évi rendkívül érdekes jelentést, melyet holnap ismertetni fogunk.

Az évi jelentés felolvasása után dr. Király Ferencz köszönetet mond a jelentés szakavatott összeállításáért és indítványozza, hogy az a helybeli lapokban, legalább bő kivonatban közzétéssék, a mire a sajtó jeleu lévő képviselőt Serli Ede elnök fel is kérte.

Ezután elnök indítványozta, hogy Szákh Luiza urnő Ráth Károly és Eötvös K. Lajos uraknak az iparos körben tartott felolvasásaiért és általában az iparosok érdekeit felkaroló nemes buzgalomukért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék, (éljenzés,) majd, hogy a kör tiszteletbeli tagjaivá meg választassanak, mely indítványt a gyűlés egyhangulag, nagy lelkesedéssel elfogadta.

A múlt évi pénztári számadás szerint a bevétel 1573 frt 25 kr., a kiadás 1004 frt 80 kr.; maradvány 568 frt 36 kr. Szedlák József pénztárnoknak a felmentvényt köszönet kifejezése mellett megadták. A f. évi költségvetés 1475 frt bevétellel, s 1125 frt kiadással állapított meg.

Következett a tisztújítás, melynél a régi tisztviselők újból megválasztottak, újonnan Nikházy Gusztáv jött be jegyzőnek az eltávozott Fülkey Ödön helyére.

Az alapszabályokon több rendbeli módosítást eszközölt a közgyűlés, mialatt Stern Győző nagy hatásu beszédet mondott a gyár és kisipar a nagyiparosok és a munkások közti viszonyról, az iparos osztály szellemi nivójának emeléséről és önkormányzatáról.

Végül Rössler Richard indítványára Abonyi Emil min. tanácsost a kör. tb. tagjává választották.

IX.

Menyecskék batyubálja.

Nincs okosabb intézmény a vigalmak közt, mint a batyubálok, a melyekben az asszony és kisasszony nemcsak mint bálkirálynő, de egyúttal mint jó gazdasszony mutatja be magát. Azért szerették anyáink és apáink a batyubált, mert nem csak azt mutatták be, milyen jó táncosné és szellemes a ház eladója, de azt is, hogy mennyire értenek a főzőkanálhoz! A debreczeni menyecskék szombat esti batyubálgán, a deli táncz, a vig csevegés mellett még a gazdagon rakott asztalok is dicsérték a hölgyeket s úgy este 8 órakor, mint hajnalra valódi tündérujjak lehettek azok, amelyek ép oly bőkezűen, mint jó izléssel s a konyhaművészetnek tetőpontján — ennyi enni és innivalóval varázsolták tele a görnyedező asztalokat! Beh sok jó konyha, beh sok jó gazdasszony is van Debreczenben! „Ez az igazi magyar bál, ilyenek az igazi magyar menyecskék“, sóhajtának még az agglegények is, a mint a sok szépben és jóban gyönyörködtek!

Fényes és emellett családias multság is volt a szombat esti, az „Arany Bika“ disztermében rendezett picknick. A sikert előre láthatta, a ki a háziasszonyok névsorát ösmerte. Ábrahám Lászlóné, dr. Bruckner Ernőné, Fetter Gézané, Nánássy Miklósné, Szabó Kálmánné, Ujhelyi Andrásné, Varga Ferenczné Vecsey Imréné urhölgyek lebilincselő szeretetreméltóságától s gazdasszonyi jóhírnevétől nem is lehetett egyebet várni, mint sikert és diadalt minden vonalon!

Az asszonyok közül jelen voltak: Danilovics Elekné, Szabó Jánosné, Buzás Elekné, Géressy Kálmánné, Kálmánczhey Mórné, Rheus Viktorné, Czégely Ferenczné, Emmert Antáné, Rottler Béláné, Békéssy Lászlóné, Rothschnek Emilné, Nagy Elekné, Domokos Kálmánné, Tamássy Béláné, Tóth Gyuláné, Kaszanyitzky Endréné, Brunner Edéné, Jablonczay Kálmánné, Sebess Györgyné, Király Józsefné, Otrókocsy Végh Jánosné, Berényi Gáborné.

Kisasszonyok: Buzás Böske (barona), Buzás Böske (szóke), Ábrahám Irma, Jablonczay Gizella, Békéssy Berta, Kálmáncz helyi Irén, Czégely nővérek, Tóty Pepi, Tóth Irén, Székely Vilma, Király nőv., Kaszanyitzky Irma, Otrókocsy Végh Emma, Emmert nőv., Rotschnek nőv., Varga Irén, Szabó Anna, Ujhelyi Emma, Farkas Szerén, Vattay Georgine.

A batyubálon ugyan a jó gazdasszony a valódi notabilitás, de azért szívesen látták ott a férfi notabilitásokat is. Ott volt gróf Degefeld József főispán, Danilovics, kir. táblai bír., Görgey alezredes, Domokos Kálmán igazgató és még többen is.

A zenét a Magyaritestvérek szolgáltatták, Kerpely Kálmán tanár pedig olyan pompásan rendezte a négyeseket, hogy jobban már nem is lehetett volna.

A mulatságnak a biboros hajnal vetett véget.

Tegnap d. u. tartott meg a batyubálra következő m o r z s a, melyen érvényesültek úgy az ételből, mint a kedélyből még fenmaradt m o r z s á k! (m. m.)

X.

Utczai gazdaságok ülése.

A piacutczai gazdaság választmánya tegnap Szóke János gazdasági felügyelő elnöke alatt ülést tartott, melyen a csőszöket felfogadták A csőszbérrel hátraléko-

sok a fizetésre nézve megsürgöttetnek. A gazdasági közgyűlés május hónapra kitűzetett. A jegyzői tollat Zöld Mihály tb. tanácsnok vezette. A Csapó-utczai gazdaság tegnap d. u. közgyűlést tartott a városházán. A gazdaság múlt évi bevétele 292 frt. kiadása pedig 160 frt 19 kr. volt. Készpénzmaradvány 132 frt. 40 kr.

XI.

Az orvos és gyógyszerész egyesület

szombaton d. u. 5 órakor, dr. Varga Géza megyei főorvos elnöke alatt, saját helyiségében ülést tartott. A tagok szép számmal jelentek meg. Az ülés elején dr. Ujfaluassy József városi és közkórházi főorvos jelentette, hogy a minisztertől a h. közkórház alapszabályai helyben hagyatva, már leérkeztek. A közkórház lehetőleg e hó 20-án, minden esetre azonban még e héten megnyitja. Felhívja az egyesületet, hogy az új közkórházat egy általa meghatározott időben tekintse meg, hogy ezt azután néhány napig — mielőtt betegek fogadtatnának be — a nagy közönség is megzemléhesse. Ezután dr. Ujfaluassy József és dr. Csikos Sándor tartottak szakszerű előadásokat.

XII.

A magán tisztv. orsz. egyesületének érdekében a tegnapi napon a „Korona“ nagytermében tartott meg az alakuló értekezlet, melyben a közönség érdekelte magán tisztviselők igen nagy számmal vettek részt. Az elnök Benke István melegen üdvözölvén a nagy számmal egybegyűlt kártársakat, legelsőbbben is arra kért nyilatkozatot, hogy az értekezlet kívánja-e csatlakozását kifejezni a budapesti mozgalmakhoz? Természetesen a csatlakozás a legnagyobb készséggel ki lett mondva és ezen mozgalom helyi elnökéül az értekezlet Benke Istvánt választotta meg egyhangulag. Megalkított továbbá Benke István indítványára a 22 tagu bizottság, a melynek feladata leendő budapesti központtal egyetértve a helyi mozgalmat vezetni a központtal az elnök útján állandóan érintkezésben állani és tagokat gyűjteni. Ezen bizottsági tagságra következő urak választottak meg egyhangulag: Barát Lajos, Biró József, Butyka Menyhért, Budaházy Miklós, Dalmy Kálmán, Donogán István, Fráter Árpád, Jónás Mór, Kurucz Elek, Kövi Lajos, Kubay József, Leszkay Ferencz, Máté Ferencz, Nagy Ferencz, Ormódy Lajos, Peleskey István, Bodó Sándor, Tikos József, Tikos István, Várad Ignác, Vas Ede, Vági Mihály. Az értekezlet befejezése előtt megbízott az elnök, hogy a megalakulásról és készséges csatlakozásról a mozgalom központját értesítse.

XIII.

Hajdúvármegye s az egyházközpontok kérdések.

Hajdúvármegye állandó választmánya Szombaton tartott ülésében Turay Albert és 30 társa által, az egyházközpontok kérdések tárgyában beadott indítványát, ugyszintén a székváros ugyane tárgyú beadványt harcias örömmel vegye tudomásul A kath. autonómia vonatkozó részét mellőzve, egyhangulag javasolja az állandó választmány a márczius 20-dikára összehívott rendkívüli közgyűlésnek, — hogy Hajdúvármegye nyiltan fejezze ki szabadelvű meggyőződését és helyeslését a kormány kijelentett egyházközpontjával, — nevezetesen a polgári anyakönyvvezetés, a vallásfelekezetek egyenjogúsága, a zsidók recepcziója és a kötelező polgári házasságot szükségeseznek mondja ki, kérje ezeknek mielőbbi végrehajtását ajánlja fel ezekre nézve támogatását a kormánynak, s erősen feliratilag értesítse az összkormányt és az országgyűlést.

— Országgyűlés. (Márcz. 10.) A képviselőház mai ülésén folytatták a kultusz-vitát. Előbb még Szalay Imre sürgette a műgyártásról szóló t. javaslatok beterjesztését. A sbóth János napirend előtt kijelentette, hogy a tegnapi beszédében a pápához intézett állítólagos jegyzéket önmaga fogalmazta a

A gaz-
etett. A
snok ve-
gnap d.
gazda-
pedig
ány 132

ület

a Géza
elyiségé-
al jelen-
lussy
lentette,
apzabá-
A köz-
a, min-
hét en-
et, hogy
zott idő-
ány na-
be — a
után dr.
Sándor

letének
nagyter-
et, mely-
lők igen
Benke
számmal
arra
kiványa
mozgal-
a legna-
moz-
enke
Megala-
nyára a
leend a
mozgal-
állan-
nyújtani.
zór urak
Lajos,
Buda-
ogán
r, Ku-
József,
Nagy
István
os Ist-
Mihály.
tott az
ges csat-
tse.

rdések.

as z t-
ry Al-
rai kér-
yszintén
harcziás
nomaára
avasolja
dikára
— hogy
badelvi
kijelen-
tesen a
kezetek
s a kü-
mondja
ánlja fel
k, s er-
ós az

képv-
sz-vitát.
mű bor-
szését.
lentette,
oz inté-
mazta a

Szögény osztályfőnök megbízásából, a ki azt mondotta, hogy ez a Tisza Kálmán óhajára történik. Tisza Kálmán erre azt feleli, hogy ma is visszautasítja azt az insinuációt, mintha a választások alatt a pápa támogatásáért fő a válaszadás nem is ígérte, hogy cserébe lyamodott volna s nem is ígérte, hogy cserébe a polgári házasságról szóló törv. javaslatot többé be nem terjeszti. Lehetséges, hogy a külügyminiszter a szent széklet arra figyelmeztette, hogy a vegyesházassági törvény visszavonásával többé nincs ok az izgalomra. A ház ezután a zártülésben elhatározta, hogy a képviselőház egy napi díjjal Gerjen falu árvíz-káro-sultjainak javára fordítatnak s az egyház-politikai programhoz szólottak Kemény Pál és Perczel Dezső, ki a püspökök memo- randumát részesítette beható kritikában s a katolikus autonómia behozatala mellett nyilat- kozott. Ezután Horváth Gyula kelt föl és arra szólította fel a kormányt, hogy a legköze- lebbi ülésig szerezzen információt az iránt, hogy miben áll a pápai jegyzék ügye; ha tény lenne Asbóth állítása, akkor — szónok szerint — Tisza Kálmán perczig sem üthetne tovább a házbau. (Gróf Károlyi Gábor: Rég meg- mondtam én, hogy még a vádlottak padjára kerül!) Kijelenti végül, hogy a jövő Apponyié, ki az egyházpolitikai programot megteremtette. Gróf Csáky Albin nagy derűtlenség közt emeli ki, hogy Horváth Gyula egyszer azt állítja, hogy az egyházpolitikai program lángbabori- totta az országot, majd meg Apponyinak vindi- kálja meg alkotását. Nagy derűtlenséget keltett a miniszternek az a megjegyzése, melyet gróf Károlyi Sándornak egyik aggályára tett. Gróf Károlyi Sándor azt akarta értetni, hogy a pol- gári anyakönyvvezetés életbe fog lépni — majd ha fagy. Es ebben a miniszter kénytelen igazat adni, mert a polgári anyakönyvvezetés életbe fog lépni 1894. január 1-én, mikor fagy. Gróf Esterházy Gusztáv végül a pozsonyi kórház tárgyában szándékolt interpellációjától elált.

Színház.

* Színházi hírek. Csillag Teréz vendég- szereplése, mivel a kiváló művész az állan- dóan műsoron levő „Dolovai nábob“ ban lesz el- lesz foglalva, sajnálatunkra egyelőre elmarad. Mostani dispoziciók szerint e hó 21-én, 22-én, 23-án és 24-én Náda Ferencz, 25-én és 26- án pedig K. Hegyesi Mari lépnek fel.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és ke- zelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapo- ként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a deb- reczeni távírda hivatalnál, márczius 13-án: változó felhőzet, derült, éjjeli fagy.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, min- den vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színház, a Kossuth utcán. Naponként előadás. Kezdeté este 7 órakor

Márcz. 1—24. napjain lóosztályozás és lóvizsgá- lata város istállójánál.

Márcz. 15. este 8 órakor. A „Debrecen“ jubi- leuma az „Arany Bika“ dísztermében.

Márcz. 15. A dereczeni ker. ifjak önk. egyesü- lete helyiségében emlék ünnepély.

Márcz. 15. Régi honvédek bálja a Koronában.

Márcz. 17. Pinczerek betegs. pénztárának köz- gyűlése éjjeli 2 órakor a „Frohner“-ben.

Márcz. 19. A debr. régi honvédek közgyűlése a városházán.

Márcz. 19. d. u. 3 órakor a zenede r. k. köz- gyűlése.

Márcz. 19. Debreczeni keresk. ifjak önképző egyesületének évi rendes közgyűlése az egyesület helyiségében.

Márcz. 19. Borboly és fodrász segédek táncz. mulatsága a Margit fürdőben.

Márcz. 19. d. e. 10 órakor a Debr. Első Taka- rékpénztár közgyűlése.

Márcz. 19. Zenede közgyűlése.

Márcz. 20. Hajdúvármegye r. k. közgyűlése.

Márcz. 20. d. u. 5 órakor a „Csokonai“ kör- szépészeti oszt. ülése.

Márcz. 21. Katonai lövésár.

Márcz. 23. Városi rendez. közgyűlés.

Márcz. 26. d. u. 3 órakor a debr. tisztv. öns. együletének közgyűlése a városháza nagy tanács- tériében.

Márcz. 26. d. e. 10 órakor a debr. „Iparegye- sületi Takaréé és Hitelintézet“ közgyűlése saját helyis- égében.

Márcz. 26. d. e. 9 órakor a helyi vasut közgyü- lése a városházán.

Márcz. 26. d. u. 3 órakor az Ö. T. közgyűlése az Örtanya helyiségében.

— Márczius 15. A főiskolai magyar iro- dalmi önképző társulat a magyar szabads- ság, egyenlőség és testvériég ki- mondásának emlékére, márczius 15-én ez évben is ünnepélyt rendez. Ez a hazafiás ünnepély az, melyen társulatunk a debreczeni, — hazájukat igazán szerető — polgárokkal mintegy egy testté olvad s együtt dobogtatja szívét minden igaz magyarnak a hazaszeretet. Társulatunk minden lehetőt megtett arra nézve, hogy ez az ünnepély méltó legyen ama nagy márczius 15- éhez, melyen először hangzott a gondolatot bi- lincseiből feloldozó sajtó szabadság; me- lyen felébredt százados álmából a nemzet s esodákat vitt véghez ifju erejében. Midőn a föld kebele a fagy bilincset a tavaszi napsugár hevén mintegy lerázza: lelkünkrol is hulljon le a je- llenek gondja, szálljon a harcmezőkre el, hol őseink véreikkel öntözték a drága hon határait. Méltó, hogy lelkesülni, hazánkat igazán szeretni ama hősök példáján tanuljuk, kik megesküvének, hogy rabok nem lesznek tovább. Az eskü szent volt. áldását érezzük mi késő utódok s tán az ifjabb nemzedék még tisztább fényben látja fel- ragyogni majd a szent szabadság fényes csilla- gát! E vágy dagasztja az ifjuság szívét, e vágy ösztönzi kegyelettel áldozni az ősök sirhalmán! Az ünnepély most is, mint az előző évben, két szakaszban fog lefolyni. Az első szakasz a kol- legium udvarán, hova a gyülekezés három óráig történik, veszi kezdetét, az első szakasz: 1. Enekel a főiskolai énekkar. 2. Szaval Pótor Elemér 4 th. 3. Énekel a főiskolai énekkar. 4. Emlékbeszédet tart: Diószegi Mihály 4. th. Ekkor az ünneplő közönség kivonul az emlék- kertbe s kezdetét veszi az ünneplé- y má sodik s z a k a s z a. 5. Enekel a főiskolai énekkar. 6. Szaval: Nagy Kálmán 4 jh. 7. Enekel a főiskolai énekkar s ezzel az ün- nepély véget ér. Midőn ez ünnepélyre a debre- czeni nagyérdemű közönség figyelmét föl hívni szerencsém van, — egyuttal kérem a mentől tömegesebb megjelenést! Debreczen 1893 Márcz. 12. Pótor Elemér főjegyző.

* Márczius 15. A főiskolai közös tanár- kari gyűlés intézkedéséhez képest márczius 15-én reggeli 9 órakor az oratóriumban (II. emelet) hazafiás ünnepély fog tartatni, a mely- re az érdeklődő nagyérdemű közönség figyelmét ez uton is felhívja az igazgatóság.

— József főherczeg a debreczeni zenedé- nek. József főherczeg ő fensége ujjab jelét adta annak a különös kegynek és jóindulatnak, melylyel József nádor fenséges családja egy század óta viseltetik Debreczen iránt. Irtuk volt hogy a debreczeni zenede választmánya 100 frtra tökécsitette azt az ötven frtot, melyet Jó- zsef főherczeg 1876-ban adományozott a zene- dének a neki megküldött számadás diszpeldá- nyáért s most a választmány ezen igy felgyült 100 frtért alapítói oklevelet állított ki a főher- czeg nevére. Ő Fensége az alapítói oklevelet kegyesen elfogadta s azért egy másik százforin- tot utalványozott a zenedének. Ez a 100 frt tegnap érkezett meg Simonffy Emil zenede-igaz- gatóhoz.

— Hajdúvármegyei monstredeputatio a képviselőházban. A nádudvari járás községei tegnap délután fölötte népes értekezletet tartot- tak Kabán a berettyó-körösi vizszabályozó és ármentesítő társulat műszaki ártérfejlesztésé-

ügyében. Nevezett társulat — mely óriási mér- tékben el van adósodva — Nádudvart, Kabát, Ladányt, Tetéltent, Földest, Szovátot, csaknem az utolsó talpalatnyi földig árviz járta vidék- nek vette fel a műszaki ártérfejlesztésnél. Föld- desnek például nem csak külső határa de a magasfekvésű szőlős kertek, temetők, beltelek, sőt a határ legmagasabb halma, a Gyilkosha- lom orma is ártérnek van kitüntetve. Debreczen város 5100 holdas szováti birtokából csak 70—80 holdat kimélt meg a fenyegető uj tehertől a társulat. A tegnapi értekezleten száznál többen jelentek meg. Jelen volt Rásó Gyula kir. ta- nácsos alispán, Papp Elek orsz. képviselő. Az elnöki széklet Szóllóssy János foglalta el, Lukács Dezső mint előadó ösmertette a felháborodást keltő sérelmes, jogtalan és alap- talan törekvéseket. Az értekezlet viharos ta- nácskozás után következőkben állapotott meg: a fenyegetett községek és birtoko- ok valamennyien reklamálnak az ártérbe való be- vonás ellen; a miniszterhez felterjesztést intéz- nek a sérelem orvoslása végett, az országgyü- léshöz pedig felírják a vizjogi törvény revíziója tárgyában. A feliratot monstre deputacio viszi az országgyűlés színe elé.

— Befult a kerékvágásba. Ma reggel 3 órakor az I-ső kerületi rendőr alkapitányságnál jelentette egy derecskei ember, ki városából zöldséget hozott eladásra, hogy a csapó utczai 360 sz. ház előtt egy ember halva fekszik. A rendőrség a helyszínére érkezve Tóth Pétert (Berek utcza a 381 sz. a.) földfelé fordulva teküdt, úgy hogy orra és szája egy vízzel telt kerékvágásba ért. Felesége állítása szerint ré- szeges ember volt, nagyon valószínű tehát, hogy most is erősen becsipve olyan szerencsétlenül esett el, hogy az említett pocsa jutott, a mi aztán halálát okozta.

— Hajdúvármegye közg. bizottsága ma ülést tart. Részletes tudósítást holnap közlünk.

— Bába képezde Debreczenben, Dr. Ke- nézy Gyula orvos indítványt adott be a vá- rosi tanácshoz, hogy az uj kórház mellett állam- költségen tartandó bábaképezde felállítására érdekében irjon fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márczius 13. (A „Deb- reczeni Ellenőr“ saját tudósító- jától.) A képviselőház mai ülésén Vada- ny Andor és Perényi Imre a kor- mány egyházpolitikája mellett, Ugron Gábor ellene szólak. Ugron állítja, hogy a kormány csak protegáltjai érdekében akarja be- hozni a polgári házasságot. Ezt csak fakultative óhajtja és sürgeti a szegényebb kath. papok állami fizetését. Polonyi Géza a zsidó reczepeziót ellenzi. Beszéde zajos jeleneteket idéz elő. Rosenber Tisza István és Beksicss hosszan czáfolják Polonyit.

Bourgeois lemondása.

BUDAPEST, márcz 13. (A „Debr. Ellen.“ saját tudósítójától.) Bourgeois francia igazság- ügy miniszter, a „Panama“-ügyben történt kompromittáló feljelentés miatt lemondott

Közgazdaság.

Budapesti áru-tőzsde.

(Márcz. 11.)

Buzát ma bőségesen kínáltak, a kereslet élénk volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 40,000 q. teljes áron.

Egyéb gabonaműkben csekély üzlet. Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat lanyha.

Határidők jegyzése déli 12 órakor: Buza őszre 7.26—7.31, tavaszra (1893-ra) 7.44—7.47 Tengeri máj.— un.-ra 4.67—4.68. Zab tavaszra 5.54—5.52. Káposzta- reepe aug.—szept.-re — — — forinton.

Kötöttet: Buza tavaszra 1893. 7.27—7.24, őszre 7.28-7.26. Tengeri máj.—jun-ra 4.73—4.67. Zab tavaszra 5.54.53 — Káposzta-repe aug.—szept.-re, — — — — — rinton.

Hivatalos jegyzések d. u. 2 órákor buza őszre 7.45 pénz, 7.47 áru, tavaszra 7.30 pénz, 7.32 áru. Tengeri máj.—jun.-ra 1893. 4-67 pénz, 4.68 áru. Zab tavaszra 554. pénz, 5.56 áru. Káposzta rezepe aug.—szept. 1893. 11.80—11.85 frton

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. márczius 11-én.)

Államadósság :	
Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.60 115.90
" vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — —	123.— 124.—
" koronajárdék 4% — — —	95.30 95.80
" regále váltásági kötvény 4 1/2% — —	101.75 102.25
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	117.25 117.75
Egységes állam kötvény 4 1/2% — —	98.50 99.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	145.— 145.50
Részvények :	
Magyar hitelbank részvény — — —	402.50 403.—
Osztrák hitelbank részvény — — —	341.— 341.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	120.50 121.—
Sorsjegyek :	
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	132.50 133.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os — —	117.— 118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	13.25 13.75
Osztrák " " " — — —	20.— 20.50
Olasz " " " — — —	14.— 14.50
Bazilika sorsjegy — — —	7.75 8.25
Jó-szív " — — —	3.20 3.60
Pénznekem :	
Cs. és kir. arany — — — —	5.58 5.73
20 márkás arany — — — —	11.85 11.88
20 frankos arany (Napoleon d'or) — —	9.62 9.66
10 font Sterling — — — —	12.09 12.12

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti regénye. —

— Irta : Sz. Buday Etel. —

VI. fejezet. 19

(Folytatás.)

E szigorú, rideg szavak után meghunyászkodva siettek parancsát teljesíteni a nőnek, kinek egyedüli jó akarata lesznek ezentúl utalva csak Mari, a kis hegyke szobaleány maradt helyén ülve.

— Nos, maga mért nem megy dolgát végezni? — szólta nyersen Cookné.

A lány kisírt szeméit reá emelve daczczal így szóla — már én csak itt maradok Helén kisasszonyra várva, kinek szüksége lehet rám.

— Tegye mit mondtam — szólta parancsolóan — és tudja meg Mari, hogy csak az maradhat a háznál, a ki nekem engedelmeskedik. Erti! — ezt jó lesz el nem felejtene.

Azzal kiment, gyorsan lehaladva a lépcsőn egyenesen a bolti kis helyiségnek tartva, hová belépve általános érdeklődést kevert megjelensévé.

Hermann sebessen ment elébe, a gyermekek felugráltak, hozzá igyekeztek, de egy pillanattal megelőzte őket Felix és egy titkos jelt váltott Cooknéval, mely által a szomorú esemény meg lett magyarázva, aztán hangosan mondá a gyermekeknek — hála Istennek a mama jobban van, már nem fáj semmije.

— Ó Cookné asszony, akkor mért nem jön Helén utáunk, mint megígérte, mondá a kis lány.

— Ugyan mit akarsz Alvine — szólott az érettebb fiúcska — csak nem hagyhatja magára a mamát, majd mi megyünk be hozzá, ha nem alszik.

— Csakhogy alszik ugy-e Cookné — igyekezett közbe szólni az öreg segéd — így be sem mehetnek a gyermekek.

— Ugy van, felelt vontatva a nő — és engem küldött Heléne kisasszony maga helyett. S így csak velem kell beérniök ma este kedveském, tehát jöjjenek, szobájukban várja az esteli hol aztán szép csendben le kell feküdni, mert ma este sem a mamához, sem nénjükhöz be nem mehetnek.

— Nem baj — majd meglátjuk holnap őket — mondá Guszti

— En majd imádkozom a mamáért — szólta Alvine — mert lám, az iméti inádságonra lett jobban. — Eltalálta a gyermek,

hogy csakugyan imája altat szünt meg szenvedése, és ekkor lehelé ki nemes lelkét a jó anya. Talán az ő szerető szelleme lengett az áldásként gyermekei feje fölött, azon felfoghatatlan különös neszt előidézte.

Cooknéval eltávoztak a gyermekek s az egyik mellék terem sötétjéből csak akkor lépett ki Morson — és leverten kérdé — tehát vége mindennek?

— Vége barátom, s most már szellemileg valóban egészen árva lett szegény Helénke.

— Vajjon titkunkat elvitte-e szívébe zárva, vagy volt még ideje, bátorsága, elmndani férjének szerelmünket, s hogy tőle megkértem leánya kezét, melyet meg nem tagadott, — ó vajjon végzett-e? — susogá mintegy önmagához az ifjú.

— Mi! — kiáltott csudálkozva Hermann, ön szólt az anyának, s én erről mitsem tudtam!

— Bocsásson meg édes drága barátom, hogy ezt önnel nem közöltem, de nem akartam ez újabb egyetértéssel lelkiismeretét terhelni, szemben helyzetével és Flemming ural. De most már elmondhatom — igen, ma egy hete mindent elmondtam anyjának, s én ezelőtt három nappal megkértem tőle leányának kezét. Ő bíaul fogadott, és megígérte, kieszközli férje beleegyezését is. De volt-e ideje szólni, s ha volt, mi lesz az eredmény? Eh, félre e gondolatokkal most; kérem édes öreg barátom, menjen Helénhez, támogassa fájdalmas perceiben, ön mint a háznak régi barátja megteheti ezt, míg nekem távoznom kell, nem is vigasztalhatva azt ki nekem a legdrágább a világon.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

Nagy szárazság volt az országban, nem termett néhol még vetőre való mag sem, pauszakodik az alföldi ember, vigasztalják, hogy nyugodjék, lsten végzése, ha a sors meglátogatta!

— D. uram, kiált fel a paraszt, engem nem látogat, nálam lakik.

Dicsékvés. Csapodár urnak csinos ugyan a felesége, de azért nem vetette meg egy kis énekesnő kegyeit. A napokban a szobaleány nyál levelet küldött a divettenek.

— Aztán szót se szóljon s-nkinek! inti a szobaleányt.

— Oh, nyugodt lehet a nagyságos ur... Ilyen dolgokban lgalnak, mint a kir... Tesék csak megkérdezni a nagyságos asszonyt.

*
Oh, bár szétmálnék e nagyon szilrd test,
Eloszlanék, oivadna mint a harmat!
Vagy a Mindenható ne tartaná fenn
Öngyilkosság tilalmát! Istenem!
Mily terhes és lapos haszontalanunk
Látszik nekem e csuf világ folyása!
Utálatos! egy gondozatlan kert —
Bujánzik benne, renyhén ellepi
Baja, silány növény — — — —

Shakespeare „Hamlet.”

Nehéz feladat tudni, mit hogyan kelljen megírni, de a legnehezebb az ujságírás mesteriségében azt megírni hogy mit nem szabad megírni.

Daudet.

A férfi feladata szerepni, a nőé a helyes kiadás.

Michelet.

A sarkantyu történetéhez. A „Hadtörténelmi Közleményekben” olvassuk: A sarkantyu manapság közismert, az összes európai hadseregeknél a felszerelés egyik kiegészítő részét képezi, s mint ilyen alakjára, nagyságára, erősségére stb. nézve szabályozva van. Pedig a sarkantyu nem is oly ősrégi, mint hinnők; a görögök és rómaiak előtt a sarkantyu még teljesen ismeretlen volt s első nyomaival csak a középkorban találkozunk; csak azután kezdett használata a tornáknál párvialoknál

stb. általánossá válni. — A tornákat tárgyaló könyvek a sarkantyu viselési módját is tárgyalják; legtöbbször szíjjakkal lón az fölcsatolva s a csizma sarkán csak későbbi időkben erősített föl. Alak szerint volt spanyol, francia, német, magyar és angol sarkantyu. Egyébiránt a legvátozatosabb és legesodálatosabb formák voltak használatban s ezek csak lassankint alakultak át tetszetősebbé és könnyebbé. Később a sarkantyu előkelő szerepet kezd játszani; aranyból ezüstből vagy más nemes ércből készül, mindenféle cifrázatokkal, bevésésekkel ellátva, sőt gyakran drágakövekkel van ékítve és így a ruházat és fegyverzet díszévé válik. Még nagyobb tisztességre jutott a sarkantyu, midőn az „arany sarkantyu”-rend alapított. E rendet IV-dik Pius pápa alapította 1559-ben. A rend tagjai „Laterani grófnak”, „Pius lovagjainak” vagy az „arany miliz lovagjainak (auratae militae equites) is neveztek. Jelvényük egy aranszalakkal átfont kereszt — vagy mások szerint szent Ambrus arczépe — volt, melyen egy sarkantyu függött. (Gryphii: „A lovagrendek vázlata” pag. 142.) A rendet 1841-ben XVI. Gergely pápa átalakította, a kintvezésekre nézve eddig divott visszaéteket megszüntette, s új jelvényt állapított meg. Ez egy vörös és fekete csikos szalagon viselendő, fehérén emailírozott arany máltai kereszt, a kék középmezőben Szt.-Szilveszter alakjával és „Sanctus Si vester Pont. Magnus” körirattal; a kereszt két alsó végén egy-egy kis arany sarkantyu van megerősítve. De sehol sem volt a sarkantyu annyira elterjedte mint nálunk, hol a sarkantyt a század közepéig minden nemes viselte, a mi t-kintve a magyarság harcias hajlamait és azt, hogy kiváltkép lovas nemzet, természetes is. A kinek arany- vagy ezüstsarkantyura nem telt, az legalább a taréjt egy ezüsthuzasból készíttette. A sarkantyu történetére nézve még jellemző a Magyarországon uralkodott szokás, hogy az útközét megkezdése előtt a zászlóvivők sarkantyu ünnepélyesen levétettek, hogy egykönnyen meg ne futamodhasanak. Így történt ez a mohácsi csata előtt is.

Idegének névsora.

Bika szálloda. Gróf Desseffy birtokos Budapest, Schvastic B. Z. Egerszeg, Bárd Pongrácz birtokos N. Kanizsa, Jacobi kereskedelmi utazó Budapest, Lohmayer N. Budapest, Bäck kereskedelmi utazó Bécs, Glasz A. kereskedelmi utazó Proznier, Gyémánt M. és családja T. Füred, Herzfeld kereskedő Pozsony, Meizelsz kereskedelmi utazó Budapest, Haas kereskedő Komárom, Heimböfler kereskedő Bécs, Vinternitz kereskedő Bécs.

Angol királyi szálloda. Ujfalu Endre földbirtokos Mártonfalva, — Horváth Gyula H.-Nánás, — Kádár István jószágigazgató Szakaly, Ördödy Gyula felügyelő Budapest, Ötvös Károly jegyző Bihar-Udvári, Váradi Gyula kereskedő Budapest, Sternhard M. kereskedő Bécs, Litke József kereskedő Budapest, Kohn S. kereskedő Bécs, Weber Károly borkereskedő Pécs, Stein Ignác birtokos Nyiregyháza, Genesi Elemér birtokos T. Füred, Ernfeld D. kereskedő Bécs, Frisshaus K. kereskedő Prága, Wittmann Sándor kereskedő Budapest, Lorensek Mihály Feketehegy.

Frohner szálloda. Bródy testvérek utazók Bécs, Ligeti Zs. utazó Budapest, Polácsék utazó Budapest, Deutsch Ignác üzletvezető Bécs, Balogh József utazó Nagyvárad, Hajnal birtokos Nádudvar, Weisz Jakab gözmalom Diószeg, Ludmanné Dombrád, Pollák Adolf Budapest, Bárkány Mór kereskedő Nyiregyháza, Fischer Menyhért N.-Léta, K. Ein Dezső Budapest, Engländer utazó Kassa, Aczél Gyula Helyben.

A kis Intrit huzásai.

— Márczius 11. —

Bécs	86	51	64	4	58
Grác	13	67	38	16	85
Temesvár	29	76	78	24	79

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 19. szünet. VII. Kis bérlet 19 sz. Páratlan. Páratlan.

Bérlet szünetben :

Ma Hétfőn 1893. márczius 13-án :

A remete csengetyűje.

Vig opera.

Czegléd-utczán 2565. sz. a.

kiadó az udvarban

egy négy szobás lakosztály

180 frtért ;

ugyanezen udvarba kerestetik egy

nős — de gyermektelen házmaster,

ki írni olvasni tud.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Nagy-Károlyban.

Miklossy Márton

ügyvéd.

Med. universal.

Dr. Guttmann Ede
Budapesti és Ischli fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek,

száj és fogbetegségek
gyógykezelésére,

arany és másnemű tömetek és mindennemű műfogak készítésére. Operációk kívánatra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiac 1899. sz. a. I. emelet (Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig. 3-tól 5-ig.

Kiadó bolt és lakás.

Egymalom utcza sarkán 787. sz. háznál egy fűszer üzlet helyiség összes felszerelésekkel — továbbá a hozzá tartozó két szoba, konyha, kamara fás szin és pinczével

Május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni iránta bent az udvarban az egymalom utcza felől lévő lakásban.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER. SINGERSTRASSE 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsek, ezelőtt általános labdacsek neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek háziszertül ajánlhatók és ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epa-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltéltenség s az abból eredő s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is így sápkórúál, idességéből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek ezen helyen csakis néhányat említtünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsekot egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Tekintetes ur! Schlierback, 1888. okt. 22.

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Tek. ur! Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.

Isten akarata volt, hogy az ön labdacsa kezeim közé kerültek, melynek hatását ezennel megírom: én gyermekágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Mélyen t. ur! Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagyoném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel

Weinezettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsek értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésszerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. ur! Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilészia 1888.

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyék tisztelettel

Zwick Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi a mához“ címzett gyógyszertárban, Bécsben I, Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacset tartalmazó doboz 21 krba, egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvétel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik ki.

Az összeg előbbeni beküldésnél (mi legjobban postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr, és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

A fenti különlegességek kaphatók TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Budapesten, Király utca 12-dik szám.